12.8.71 De Europæiske Fællesskabers Tidende Nr. C 81/5

Almindelige retningslinjer for udarbejdelse på fællesskabsplan af et arbejdsprogram for faglig uddannelse

(Vedtaget af Rådet på dets 162. samling den 26. juli 1971)

I. ALMINDELIGE BETRAGTNINGER

1. Omfang og kvalitet af den faglige uddannelse, der gives såvel unge som voksne på forskellige niveauer, udgør et af nøglefelterne for Det europæiske Fællesskabs fremtidige udvikling. Målet må være at give hele befolkningen mulighed for uddannelse, videreuddannelse og vedvarende kursusuddannelse af almen eller faglig karakter for således at gøre den enkelte i stand til at udvikle sin personlighed og udøve en erhvervsmæssig beskæftigelse inden for en økonomi, som er i stadig udvikling.

2. Det europæiske økonomiske Fællesskabs arbejde på det faglige uddannelsesområde er baseret på artikel 128 i Traktaten om oprettelse af EØF – i kapitlet om Den europæiske Socialfond; den fastsætter de almindelige principper for gennemførelsen af en fælles politik for faglig uddannelse, som kan bidrage til en harmonisk udvikling af såvel hvert enkelt lands økonomiske situation som af det fælles marked. De refererer iøvrigt til artikel 118 i samme traktat – som udgør en del af det kapitel, der omhandler de sociale foranstaltninger i almindelighed; den tilskynder medlemsstaterne til et snævert samarbejde, som Kommissionen har til opgave at fremme, især for så vidt angår den almindelige og videregående faglige uddannelse.

En analyse af de anvendte udtryk i disse bestemmelser viser, at man såvel explicit som implicit erkender de snævre bånd, som eksisterer mellem på den ene side den økonomiske politik med alle dens aspekter og på den anden side den sociale politik og især politikken for den faglige uddannelse. Det er derfor vigtigt, at det arbejde, som man må følge op og vedtage på ny på fælleskabsplan, i overensstemmelse med den i traktaterne for De europæiske Fællesskaber fastsatte sociale målsætning, svarer til forventningerne hos de seks nationer i Fælleskabet, med hensyn til udviklingen af deres sociale og økonomiske situation. Det er yderligere klart, at den faglige uddannelse ikke bør og ikke kan udgøre et isoleret og uafhængigt projekt, men at den bør grundlægges på resultaterne fra den almindelige undervisning, som på alle dens trin tilpasses et moderne samfunds krav.

3. Det hidtidige arbejde, som er blevet iværksat i overensstemmelse med EØF-traktaten, er i alt væsentligt grundlagt på de ti generelle principper, som Rådet har fastsat i henhold til artikel 128 i EØF-traktaten, ved en afgørelse af 2. april 1963, og som omfatter såvel unge som voksne op til mellemplan(1).

Kommissionen har meddelt, at det arbejde, den iværksatte som følge af denne afgørelse, ikke har indfriet forventningerne, navnlig på grund af de tre følgende grunde:

- det var nødvendigt allerførst at erhverve erfaring på det metodologiske område for at kunne overføre de abstrakte principper til konkrete projekter;
- der er ikke blevet skelnet tilstrækkeligt mellem kortvarige projekter (f. eks. udveksling af informationer) og de mere langvarige principielle mål (f. eks. tilnærmelse af uddannelsesniveauer og -strukturer, gensidig anerkendelse af diplomer, oprettelse af statistikker);
- de forhåndenværende hjælpemidler var utilstrækkelige.

4. En fornyet indsats, der omfatter alle områder inden for den faglige uddannelse – herunder faglig vejledning og oplysning – bør derfor iværksættes på fællesskabsplan for at styrke og effektivisere det arbejde, der er gjort indtil nu.

Denne nye indsats er så meget mere nødvendig, som de væsentlige problemer, der nu trænger sig på vedrørende den faglige uddannelse, er ret forskellige fra de problemer, der bestod, da det fælles marked blev dannet. Den økonomiske, sociale, tekniske og pædagogiske udvikling i medlemsstaterne tvinger de ansvarlige kredse til at formulere uddannelsesproblemerne på en ny måde, at overveje udviklingen inden for såvel undervisningssystemet som den faglige oplysning og foranstaltningerne til vejledning i overensstemmelse med metoder, der er bedre tilpasset arbejdstagernes forventninger og kvalifikationer, idet der dog samtidig tages hensyn til udbudet af stillinger. Man er blevet klar over betydningen af de bånd,

(1) EFT nr. 63 af 20.4.1963.

der eksisterer mellem undervisning og økonomi og udviklingen af efter-skole-uddannelsessystemer og vedvarende kursusuddannelser.

Adskillige lovforanstaltninger eller andre offentligretlige regler, ja, endog i visse medlemsstater aftaler, der er indgået mellem arbejdsmarkedets parter, betegner en mærkbar udvikling.

5. For at følge disse betragtninger op bør Kommissionen med bistand af Det rådgivende udvalg for faglig Uddannelse udarbejde et nyt arbejdsprogram og forelægge det for Rådet, således at det kan vedtages i fuld enighed.

Dette program, hvis endelige mål kun kan være en virkelig fælles faglig uddannelsespolitik, bør være en del af den på fællesskabsplan mere og mere aktive beskæftigelsespolitik, som Den europæiske Socialfond er et af redskaberne for, samtidig med at man respekterer de krav, som den almindelige undervisning og forbedringen af arbejdstagernes sociale kår stiller. Dette program bør tilsigte en gradvis tilnærmelse mellem de forskellige uddannelsestrin inden for Fællesskabet og holde sig følgende retningslinjer efterrettelig.

II. RETNINGSLINJER FOR OG OMFANGET AF ARBEJDSPROGRAMMET PÅ FÆLLESSKABSPLAN

6. Generelt må de projekter, man sætter i gang med henblik på dette program, udføres i en ramme og på et niveau, som er i overensstemmelse med medlemsstaternes forventninger, hvad enten det er regeringer eller arbejdsmarkedets parter, som er knyttet til disse projekter, og som i praksis bliver berørt af resultaterne heraf. Arbejdet bør omfatte alle uddannelsestrin, som har behov herfor dvs. lige fra den mest elementære uddannelse til uddannelser på højeste trin.

7. Man bør i særdeleshed bestræbe sig på at forbedre fællesskabsprojekternes tekniske niveau og deres anvendelighed med henblik på de nuværende og fremtidige betingelser for udvikling af Fællesskabet. Programmet bør tillade at benytte sig af pragmatiske midler for at undgå de risici, som tidligere har forhindret visse projekter i at blive gennemført.

Det bør tage hensyn til de konklusioner vedrørende faglig uddannelse(1), der tidligere er blevet vedtaget af Rådet, til projekter, der er iværksat i andre dele af Fællesskabet (fri etableringsret, gruppen PREST osv.) og især til de, der er blevet iværksat i medfør af EKSF- og Euratom-traktaterne.

8. Det nye arbejdsprogram bør derfor bygges på en opgørelse over de projekter, der indtil nu er blevet iværksat på fællesskabsplan i medfør af de tre traktater.

9. Det bør uddrage de vigtigste projekter, der omhandler

- aktuelle problemer og problemer som Fællesskabet på kort sigt, på længere sigt og på langt sigt bør se i øjnene såvel i forhold til den politik og det arbejde, der føres eller planlægges på fællesskabsplan, som i forhold til følgerne af de tekniske fornyelser og
- den mest avancerede udvikling af de pædagogiske ideer og metoder.

Det bør i detaljer påpege de midler, som er nødvendige for dets gennemførelse.

10. Arbejdsprogrammet bør udføres i overensstemmelse med den tidsplan, som det skal angive for de mål, der er fastsat på kort, længere og langt sigt. Dette program kan naturligvis tilpasses eventuelle uopsættelige krav, som vil kunne dukke op senere.

Programmet bør i alt væsentligt omhandle uddannelsesproblemer:

- som i almindelighed interesserer alle medlemsstaterne og til hvis løsning et projekt på fællesskabsplan kan fremkomme med et positivt bidrag;
- som omfatter hele Fællesskabet og som:
  - er knyttet til den mest avancerede økonomiske og tekniske udvikling;
  - fremtræder i snæver vekselvirkning med de store strukturændringer i økonomien og især i beskæftigelsen inden for Fællesskabet, eller som opstår på en særlig akut måde i de mindst begunstigede områder inden for Fællesskabet, som ofte er områder, hvis hovederhverv er landbrug;
  - er under påvirkning af udviklingen inden for den moderne pædagogiske teknologi.

I denne ånd bør programmet tage hensyn til den udvikling, som viser sig:

- på det teknologiske plan, ikke blot som følge af virkningerne af de fremskridt, der er gennemført i industrien og i andre erhverv og som følge af de behov som de medfører, men også som følge af de betydelige virkninger, som de tekniske fremskridt medfører på selve uddannelsesområdet; i den pædagogiske metodik rejser der sig nu problemer, hvis omfang af og til går ud over enkeltstaternes områder.
- på det handlings- og projektmæssige område på fællesskabsplan i kraft af eller i forlængelse af de tre traktater (industriel udvikling, regionalpolitik, landbrugsstrukturer, transport, teknologi, Den eu-

(1) Med hensyn til disse konklusioner, hvoraf nogle er indlemmet i dette dokument, må man i særdeleshed henlede opmærksomheden på de konklusioner, som omhandler den faglige uddannelse for voksne, og som er gengivet i bilaget.

ropæiske Socialfond, arbejdskraftens frie bevægelighed, osv.).

11. De væsentligste problemer såvel for arbejdstagere og arbejdsgivere som for lærere og erhvervsvejledere som følge af de stadigt voksende økonomiske og teknologiske forandringer og som følge af de sociale virkninger, som de medfører, og som bør tiltrække fællesskabsinstitutionernes opmærksomhed, er navnlig de følgende:

- mangel på kvalificeret arbejdskraft, alvorlig mangel på højere kvalificeret arbejdskraft og teknikere (f. eks. inden for informatikområdet);
- mangel på passende uddannet overordnet og administrativt personale;
- uddannelse af de mindst begunstigede sociale grupper;
- det meget store behov for oplysninger om de pædagogiske ideer og nye metoder, som alle berørte organisationer og især de som er ansvarlige for den faglige uddannelse og erhvervsorientering føler: behovet på uddannelsesområdet er så stort, at man mere og mere må gøre brug af procedurer, der er virkeligt effektive og som har vidtrækkende følger;
- det stadigt stigende behov for lærere og erhvervsvejledere.

Programmet bør i særdeleshed omhandle de nye uddannelsesmetoder (såvel for unge som for voksne) og tage sigte på de nye, pædagogiske metoder, som stiller problemer, der nogle gange går ud over enkeltlandenes til rådighed stående muligheder, således at konklusioner på et givet tidspunkt kan drages på fællesskabsplan eller på nationalt plan med hensyn til tilpasning af uddannelsessystemer og -metoder, som forefindes på det nationale plan, og som kan vise sig at være nødvendige i betragtning af den tekniske, økonomiske og sociale udvikling inden for Fællesskabet.

Denne tilpasning bør iværksættes på to planer:

- den bør i almindelighed tage sigte på den almindelige og videregående uddannelse for vise grupper: unge – hvis uddannelse bør være alsidig for at lette en eventuel senere omskoling – voksne, lærere og erhvervsvejledere, osv.;
- den bør desuden iværksættes under hensyn til behovene inden for de forskellige erhvervsområder.

12. I denne ånd bør programmet navnlig omhandle punkter, som er fremstillet i de følgende kapitler:

- udviklingen af informationsudveksling og af samarbejde på fællesskabsplan;
- specifikke projekter der omhandler tilnærmelsen af de forskellige uddannelsesniveauer.

III. UDVIKLINGEN AF INFORMATIONSUDVEKSLING OG AF SAMARBEJDE PÅ FÆLLESSKABSPLAN

a) Faglig uddannelse, erhvervenes udvikling og behov for uddannelse

13. Informationsudvekslingen bør ligge på et teknisk højt niveau og bør

- især under hensyn til de mest aktuelle behov omfatte:
  a) det aktuelle stade for retsforskrifter og bestemmelser for at kunne drage sammenligninger med dem, som vedrører både den almindelige undervisning og den faglige uddannelse,
  b) det aktuelle stade for forskningsarbejdet vedrørende behovene for uddannelse og udviklingsperspektiverne for de enkelte erhverv,
  c) modernisering af lærlingeuddannelsen,
  d) efteruddannelse af højere uddannet personale,
  e) lettelser der bør tildeles deltagere i faglige uddannelseskurser (betalt orlov, osv.),
  f) foranstaltninger til sproglig uddannelse og tilpasning af gæstearbejdstagere,
  g) undersøgelse af omkostningerne og udbyttet af den faglige uddannelse og problemer med dens finansiering,
  h) det aktuelle stade og behov for uddannelse af lærere,
- tillade at sammenligne de erfaringer, der er opnået under de allerede gennemførte reformer, og de reformforsøg, som er planlagt i de enkelte medlemsstater;
- udvide kendskabet til situationen i medlemsstaterne ved en forbedring af eller om fornødent ved oprettelse af statistiske hjælpemidler til brug for den faglige uddannelse i almindelighed og for voksenundervisningen i særdeleshed.

14. Til dette formål må der navnlig udvikles oplysningshjælpemidler, seminarer og besøg bestemt for de ansvarlige inden for det faglige uddannelsesområde, herunder lærere. Desuden bør der udgives en informationsbulletin, hvis udgivelse længe har været ønsket.

b) *Pædagogisk teknik og metode*

15. Programmet bør tilstræbe en uddybning og en aktualisering af de projekter, der er iværksat af Kommissionen vedrørende pædagogisk teknik og metode.

Det tilstræbte mål må være en forbedring af pædagogikken. Følgelig er det vigtigt at udarbejde nye pædagogiske metoder og nye indlæringsprincipper, sikre og lette anvendelsen af moderne pædagogiske hjælpe-

midler (blandt andre korrespondanceundervisning, programmeret undervisning, anvendelse af computere i undervisning og uddannelse) og udarbejdelse af undervisnings- og uddannelsessystemer og hjælpemidler på fællesskabsplan.

Man bør navnlig undersøge de forskellige indlæringssystemer og hjælpemidler, som findes på markedet i øjeblikket (audio-visuelle apparater, computere, kassettebåndoptagere, osv.).

16. De projekter, man iværksætter med henblik herpå, bør tage hensyn til den indvundne erfaring og de påbegyndte bestræbelser i medlemsstaterne og i andre industrialiserede lande.

17. I denne sammenhæng bør man navnlig undersøge muligheden for gradvist at iværksætte projekter, der omfatter:

- pædagogiske hjælpemidler hvis fremstilling kræver samarbejde og et internationalt marked (f. eks. undervisningsmaskiner, tilpassede computere, simulatorer...),
- samarbejde eller udveksling af programmer inden for radio og fjernsyn,
- udfærdigelse af mindstekriterier for udarbejdelse i særlige tilfælde af fællesskabsprogrammer for uddannelsen inden for de erhverv, hvor der opstår nye problemer, og som udgør hindringer for den industrielle udvikling (f. eks. databehandling, elektronik osv.).

c) *Vekselvirkninger mellem den almindelige og den faglige uddannelse.*

18. I de fremtidige projekter bør man tillægge den voksende indbyrdes afhængighed mellem den almindelige og den faglige og tekniske uddannelse den største betydning.

Der er faktisk to tendenser: forlængelse af skolegangen og nødvendigheden af at sikre en stadig videreuddannelse. Det er derfor vigtigt, under stadigt hensyn til det arbejde der udføres i forskellige internationale organisationer, at undersøge følgende punkter:

- foranstaltninger der kan lette overgangen fra den almindelige til den faglige uddannelse,
- udvidelse og forbedring af mulighederne for faglig information og vejledning,
- reform af de i medlemsstaterne i øjeblikket gældende systemer for undervisning og faglig uddannelse.

19. På dette område kunne programmet overveje de ovennævnte i paragraf 14 påpegede arbejdsmuligheder: om nødvendigt kan man overveje at modtage hjælp fra fagorganisationer eller rådgivere.

Desuden kunne programmet fastlægge en undersøgelse af arbejdsbetingelserne for en europæisk tjeneste for pædagogisk dokumentation.

d) *Samarbejde på forskningsområdet*

20. Inden for rammerne af det samarbejde, der bør iværksættes på fællesskabsplan, må der udvikles egnede metoder til at fremme, intensivere og koordinere det forskningsarbejde, som er påbegyndt af forskellige instanser og institutter i medlemsstaterne, vedrørende:

- de forskellige erhverv og deres kvantitative og kvalitative udvikling for således, når tiden kommer, bedre at kunne udpege de undervisningshjælpemidler, som er nødvendige for at tilfredsstille behovene;
- de pædagogiske metoder og indlæringshjælpemidler;
- vekselvirkningerne mellem den almindelige og faglige uddannelse;
- uddannelse af lærere.

e) *Gæstearbejdstagere*

21. Under særligt hensyn til de arbejdere, som omhandles i artiklerne 48 og 49 i traktaten, må programmet navnlig overveje nødvendigheden af at træffe passende foranstaltninger på det faglige uddannelsesområde for at sikre en bedre balance mellem udbud og efterspørgsel af stillinger inden for Fællesskabet og for at lette de omtalte arbejderes integrering i værtslandet og deres sociale tilpasning.

f) *Modelprojekter*

Om nødvendigt kan arbejdsprogrammet sørge for gennemførelse af modelprojekter på områder, der egner sig hertil.

g) *Andre projekter*

22. Udover disse projekter vil det være muligt, især takket være den store udveksling af informationer, at udvikle andre fællesprojekter, hvis udarbejdelse skal besluttes i hvert enkelt tilfælde.

IV. SPECIFIKKE PROJEKTER VEDRØRENDE TILNÆRMELSE AF UDDANNELSESNIVEAUERNE

23. Tilnærmelse af uddannelsesniveauerne i de seks medlemsstater bør udgøre ét af de projekter, som er fastlagt i programmet for faglig uddannelse. Disse projekter bør på dene ene side omhandle tilnærmelse af de uddannelsesniveauer, der eksisterer i øjeblikket, i det omfang en sådan tilnærmelse anses for nødvendig, belejlig eller gennemførlig i økonomisk henseende inden for Fællesskabet, såvel som for de per-

soner, der har draget fordel af den omtalte uddannelse. Denne tilnærmelse bør planlægges med det dobbelte mål for øje at forbedre uddannelsen og gøre den så hensigtsmæssig som muligt og lette den frie bevægelighed for personer inden for de enkelte medlemsstater og inden for Fællesskabet som et hele.

Disse projekter vedrørende tilnærmelse af uddannelsesniveauerne bør på den anden side tage i betragtning, at nye uddannelsesstrukturer og -metoder på længere sigt er nødvendige for at imødekomme de krav, som er et resultat af nødvendigheden af at sikre de nødvendige hjælpemidler til en stadig videreuddannelse, som i fremtiden vil være en uomtvistelig betingelse for mange mennesker for fortsat beskæftigelse på deres arbejdsområde og for et fortsat fagligt og socialt fremskridt. Disse nye strukturer skal ikke kun omfatte uddannelsesmulighederne for voksne, men bør også udgøre en dyberegående og videre polyvalent basisuddannelse for unge, som begynder på en karriere inden for erhvervslivet.

24. Inden for rammerne af projekterne vedrørende denne tilnærmelse må man foretage en generel undersøgelse af den virkelige betydning af de forskellige diplomer inden for den enkelte uddannelse – under hensyn til de ovennævnte perspektiver på kort og langt sigt – og finde frem til en metode, som letter den gensidige anerkendelse af diplomer, som attesterer en bestemt uddannelse.

På kort sigt bør man beskæftige sig med den gensidige anerkendelse af diplomer, for at denne hurtigt kan tages i brug i det omfang, hvor den viser sig at kunne imødekomme de behov, som er et resultat af Fællesskabets funktion, f. eks. arbejdskraftens frie bevægelighed, den frie etableringsret, idet man dog i det sidste tilfælde erkender, at den civilretlige betydning af visse diplomer udgør et særligt aspekt af problemet vedrørende anerkendelsen af diplomer; i denne sammenhæng er der grund til at henvise til bestemmelserne i artikel 45 i Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68(1).

25. De indledende foranstaltninger, der skal iværksættes til dette formål, bør især være:

- etablering af en fælles terminologi som vil vise sig nødvendig for projekterne på fællesskabsplan;
- analyse af den faglige uddannelse efter uddannelsesniveauer og faglige kategorier;
- analyse af indholdet og niveauet af de kvalifikationer, der kræves i de forskellige økonomiske grene,
- oversigt over de vigtigste institutioner for faglig videreuddannelse og vedvarende kursusuddannelse og analyse af de virkninger, som nødvendigheden af at sikre en permanent uddannelse vil udøve på de aktuelle systemer for faglig uddannelse;
- udvikling af moderne pædagogiske og tekniske begreber, som især er koncentreret om en vedvarende beskrivelse af udviklingen inden for de anvendte metoder og terminologier;
- udvikling af egnede metoder til en tilnærmelse af uddannelsesniveauer.

26. Med hensyn til dette sidste punkt tilstræber den europæiske faglige undersøgelse for uddannelse af maskinarbejdere og værktøjsmagere, fulgt af Kommissionen, og vedtaget af Rådet den 29. september 1971(2), en tilnærmelse af uddannelsesniveauerne i den erhvervsgruppe, som den omhandler. For at kunne udtale sig om det hensigtsmæssige i at anvende denne metode i fremtiden, må følgende spørgsmål besvares:

- inden for hvilke stillings- og erhvervsgrupper vil sådanne undersøgelser i givet fald opfylde arbejdstagernes og erhvervslivets behov?
- hvordan er det muligt tilstrækkeligt hurtigt at tage hensyn til den tekniske og strukturelle udvikling osv., der berører disse stillings- og erhvervsgrupper?
- hvilke midler er i givet fald nødvendige for udarbejdelsen af nye faglige undersøgelser og ifølge hvilken tidsplan kan de sættes i gang?

Programmet bør fastsætte en undersøgelse af disse spørgsmål, for at Rådet kan udtale sig som kender af sagen.

27. De ovennævnte retningslinjer bør give anledning til et vist antal indledende foranstaltninger, som bør gennemføres trinvis. En analyse af de resultater, der er opnået som følge af disse foranstaltninger, bør gøre det muligt at tage de nødvendige beslutninger til fastlæggelse af de etaper, som senere skal gennemløbes.

---

(1) Bestemmelserne i artikel 45 i Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 lyder således:
»Kommissionen forelægger Rådet forslag, der på de i Traktaten opstillede betingelser stræber efter at ophæve de restriktioner i adgangen til beskæftigelse for arbejdstagere, der er statsborgere i medlemsstaterne, i det omfang hvor mangel på gensidig anerkendelse af diplomer, certifikater eller andre nationale eksamensbeviser kan forhindre liberaliseringen af arbejdstagernes frie bevægelighed«.

(2) EFT nr. L 219 af 5.10.1970.

BILAG

Rådets konklusioner vedrørende den faglige uddannelse for voksne som et middel til en aktiv beskæftigelsespolitik

På sin samling den 26. november 1970 drog Rådet konklusioner vedrørende problemer med den faglige uddannelse for voksne som et middel til en aktiv beskæftigelsespolitik. Det har især overvejet de foranstaltninger, der må iværksættes på fællesskabsplan:

Indtil Rådet har draget konklusioner vedrørende den faglige uddannelse i almindelighed, bør bestræbelserne på fællesskabsplan især omhandle følgende punkter: Kommissionen er blevet opfordret til at undersøge mulighederne for at forelægge Rådet konkrete projekter vedrørende disse punkter:

a) *Forbedring af informationer og sammenlignelighed af data*

For at lette kendskabet til situationen i medlemsstaterne:

- udvikling af statistiske hjælpemidler på det faglige uddannelsesområde, for voksne,
- udarbejdelse af en europæisk typologi for den faglige uddannelse for voksne.

b) *Udvidet udveksling af information og erfaringer*

Udvidet udveksling af information og erfaringer, ikke blot om aktuelle projekter, men også om opståede problemer og påtænkte foranstaltninger, idet information ligeledes bør omfatte udviklingen i tredjelande.

Undersøgelse af Det økonomiske og sociale Udvalgs forslag, der tilstræber at skabe et europæisk videnskabeligt institut for faglig uddannelse ud fra synspunktet om faglig uddannelse for voksne, samt undersøgelse af mulighederne for at gennemføre modelprojekter for udarbejdelse af den mest avancerede og koordinerede teknik.

c) *Koordination af forskning*

Koordination af de i medlemsstaterne påbegyndte forskningsprojekter vedrørende faglig uddannelse for voksne for i givet fald at nå frem til fælles retningslinjer, gøre hurtigere fremskridt og undgå gentagelser.

d) *Mulighed for gensidig anerkendelse af diplomer,* der er blevet tildelt ved afslutning af en uddannelse for voksne.